2026-36-RE

Causa 2026-36-RE

(Castellà Pla i d'altres c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 202-2026. Recurs d'empara

Aute del 18 de maig del 2026

BOPA núm. 53, del 27 de maig del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 d'abril del 2026, per la representació processal dels Srs. Emili Castellà Pla, Joan i M. Cinta Castellà Codorniu, M. Àngels Castellà Pla i Xavier Torrabias Rodas, i, de la societat Adco Consulting, SL, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 9 d'abril del 2026, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a la defensa i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li l'aute impugnat;

Vista la Constitució, especialment, els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 14 de novembre del 2022, la representació processal dels Srs. Emili Castellà Pla, Joan i M. Cinta Castellà Codorniu, M. Àngels Castellà Pla i Xavier Torrabias Rodas, i, de la societat Adco Consulting, SL va presentar una querella contra el seu advocat, professional especialitzat en el sector immobiliari, pels delictes d'estafa causant un perjudici superior a 600,00 € i d'estafa qualificada que tingui per objecte l'habitatge o altres béns de primera necessitat o d'utilitat social reconeguda (articles 208 i 209 1 a) del Codi penal).

1.2. El 26 de maig del 2025, la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia va dictar un aute que decidia l'arxivament de les actuacions, ja que els fets denunciats pels querellants no es podien encabir dins el tipus penal, atès que no reunien els elements constitutius de cap infracció penal, sense perjudici que es pogués tractar d'un il·lícit de caràcter civil o administratiu, i que es poguessin exercir les accions oportunes davant el tribunal competent.

Aquesta decisió va ser notificada a la part querellant el 19 de setembre del 2025.

1.3. El 9 de setembre del 2025, la representació processal de la part recurrent va presentar una ampliació de querella, en què adjuntava una prova documental i un informe pericial.

1.4. La representació processal dels recurrents va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 9 d'abril del 2026, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual acordava

desestimar aquest recurs i confirmar íntegrament la decisió dictada per la Batllia.

1.5. El 24 d'abril del 2026, la representació processal dels Srs. Emili Castellà Pla, Joan i M. Cinta Castellà Codorniu, M. Àngels Castellà Pla i Xavier Torrabias Rodas, i, de la societat Adco Consulting, SL va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 9 d'abril del 2026, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a la defensa i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents fonamenten el seu recurs en diversos motius. En el primer, s'argumenta que la confirmació de l'arxivament efectuada pel Tribunal de Corts està mancada de motivació i és il·lògica, absurda i no racional. Segons el seu parer, no es fa la diferència entre la valoració probatòria de la segona instància i la investigació en fase d'instrucció, amb la qual cosa es nega l'aportació de nous elements i es prohibeix l'ampliació de la querella i de la nova prova. Indiquen que la resolució de la segona instància es fonamenta en dues idees incompatibles: la reobertura del procediment si apareixen nous elements i la impossibilitat de valorar elements nous, perquè s'han aportat després de l'aute d'arxivament. I conclouen que aquesta contradicció no és raonable des del punt de vista constitucional.

- Afegeixen que la resolució del Tribunal de Corts no té en compte l'element temporal, consistent en la notificació tardana de l'aute d'arxivament, alhora que els obliga a iniciar un nou procés penal, fet que contradiu el principi *pro actione* i el dret a la jurisdicció.

- El segon motiu del recurs denuncia la vulneració dels drets a la jurisdicció i a un procés degut, perquè el Tribunal de Corts ha omès pronunciar-se respecte de la sol·licitud de noves diligències de prova.

- El tercer motiu del recurs sosté que la resolució impugnada incorre en una motivació il·lògica i absurda. Els recurrents consideren que és irracional sancionar-los per no preveure un arxivament i

després ignorar una ampliació de querella presentada abans de la notificació d'aquest arxivament.

- A més, la manca de raonabilitat es projecta també sobre el fons. Afirmen que el delicte d'estafa requereix un dol *ex ante*, però es nega sobre fets posteriors a la consumació. Es tracta a tots els querellants com si haguessin comprat en el mateix moment i amb les mateixes condicions. No és lògic argumentar que si un querellat va aportar fons a la societat després de la venda de les accions, aquest fet seria incompatible amb el dol en el moment anterior a la transmissió.

- I, en darrer terme, afirmen que coneixien l'existència d'un crèdit bancari, però això no significa que coneguessin que els actius estaven sobrevalorats, ni que la societat es trobava en fallida tècnica.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li l'aute impugnat.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- En primer terme, el Tribunal de Corts afirma que no farà cap valoració de l'ampliació de la querella, ni dels documents i de l'informe pericial presentat per la part recurrent, perquè es van incorporar una vegada presa la decisió d'arxivament, atès que el batlle no els podia valorar, i tampoc es podran valorar ara en apel·lació pel sistema de doble instància.

- També declara que el moment per decidir l'arxivament es produeix quan s'han practicat totes les diligències acordades i sense sol·licituds pendents de resoldre diligències noves i això es va respectar. Afegeix que no es va advertir al batlle instructor que es volien ampliar els fets investigats i que s'estava confeccionant un informe pericial.

- En segon terme, exposa que, d'acord amb la resolució d'instància, les dades fonamentals van ser conegudes pels inversors i el projecte, malgrat els canvis de terminis i la variació de càlculs econòmics, ha estat viable. I aquests problemes no són extraordinaris, ni imprevisibles. A més, constata que un dels querellants realitzava accions de control, fet que comporta el refús de la idea que els inversors eren aliens a la situació real.

- En tercer terme, exposa que és una hipòtesi artificiosa pensar que els querellats tenien la convicció que el projecte no es materialitzaria en cap cas.

- En quart terme, el Tribunal de Corts analitza el tipus de l'estafa i s'argumenta que l'engany s'ha de crear en el mateix moment de subscriure el negoci, conclou que en aquest cas es tracta d'un dol *ex ante*, que no existeix en aquest cas.

- Per aquests motius, desestima el recurs d'apel·lació i confirma íntegrament la decisió de la Batllia.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància, ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i que es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic, ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. L'admissió d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimació (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

Correspon ara examinar si en aquest recurs d'empara, com exigeix l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, les infraccions denunciades posseeixen el necessari i suficient contingut constitucional, atès que si manquen manifestament d'aquest, el recurs no pot ser admès a tràmit.

3.3. El cànon de constitucionalitat respecte de l'exigència de motivació i del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret ha estat explicitat reiterades vegades per aquest Tribunal.

Així, ens hem pronunciat en múltiples ocasions sobre el deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018,

recaiguda en la causa 2018-21-RE, la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE, la sentència del 14 de juliol del 2025, recaiguda en la causa 2025-26-RE, la sentència del 16 d'octubre del 2025, recaiguda en la causa 2025-49-RE, la sentència del 17 de novembre del mateix any, recaiguda en la causa 2025-70-RE, l'aute del 19 de gener del 2026, recaigut en la causa 2025-108-RE, i, més recentment, l'aute del 27 d'abril del mateix any, recaigut en la causa 2026-13-RE).

La doctrina del Tribunal Constitucional ha estat constant en destacar que el deure de motivar les resolucions judicials, no només present a l'article 10, sinó també a l'article 86.2 de la Constitució ("2*. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en l'ordenament jurídic i notificades fefaentment*"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència de la bona administració de Justícia (veg. la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaiguda en la causa García Ruiz c/ Espanya, GC núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és aquell que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial a quo en la seva resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues.

3.4. Els motius que integren el recurs d'empara presenten una carència manifesta de contingut constitucional -article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional- la qual cosa justifica la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara.

Així, en primer terme, la resolució del Tribunal de Corts no es troba mancada de motivació i no és il·lògica, absurda i no raonable. Esdevé raonable que el Tribunal de Corts indiqui que no valorarà l'ampliació de la querella, els documents que s'aporten i l'informe pericial, atès que aquests es van incorporar després de la decisió d'arxivament, alhora que el sistema de doble instància impedeix l'estudi de qüestions noves.

I no és incompatible no valorar elements nous en apel·lació, ja que això ho impedeix la configuració

de la doble instància, amb el fet que el procediment penal es pugui reobrir per part de la Batllia si apareixen nous elements que ho justifiquin i, des d'aquest punt de vista, no existeix cap restricció en relació amb el principi *pro actione*.

A diferència d'allò que exposen els recurrents, no s'albira cap contradicció interna en el raonament del Tribunal de Corts, sinó ans al contrari un argumentari conforme a la lògica i a la raó.

També les preteses vulneracions dels drets a la jurisdicció i a un procés degut derivades, segons el parer dels recurrents, de l'omissió del pronunciament respecte de la sol·licitud de noves diligències de prova han de decaure. En efecte, el Tribunal de Corts ja va assenyalar les raons per les quals no analitzaria l'ampliació de la querella, amb els documents i l'informe pericial aportats, de conformitat amb les exigències de la doble instància, de manera que cap omissió de motivació es va produir. I a la mateixa conclusió s'arriba en relació amb les diligències d'instrucció. El Tribunal de Corts examina la pretensió discutida, que consisteix en l'arxivament de les actuacions, i conclou que l'aute d'arxivament es dicta quan s'han practicat totes les diligències i no resten diligències noves pendents de practicar.

3.5. Els recurrents insisteixen en la irracionalitat de la resolució i en què és contrària a la lògica, perquè els sanciona per no preveure un arxivament i després ignora una ampliació de querella presentada abans de la notificació d'aquest arxivament.

Una vegada més, el motiu manca absolutament de contingut constitucional i pretén que el Tribunal Constitucional esdevingui un òrgan jurisdiccional d'instància. El Tribunal de Corts ha justificat les raons per les quals no analitzarà l'ampliació de la querella i no sanciona als querellants, sinó que argumenta que aquests no van advertir al batlle instructor que estaven realitzant una pericial i que volien ampliar la querella, de manera que no es pot retreure la decisió d'arxivament i basar-ho en extrems que l'instructor no coneixia. I aquesta motivació del Tribunal de Corts resulta també lògica i racional.

3.6. Finalment, els recurrents qüestionen el fons de l'afer. Entenen que el delicte d'estafa requereix un dol *ex ante*, però es nega sobre fets posteriors a la consumació. Denuncien que es tracti a tots els querellants com si haguessin comprat en el mateix moment i amb les mateixes condicions. Al·leguen que no és lògic argumentar que si un querellat va aportar fons a la societat després de la venda de les accions, aquest fet seria incompatible amb el dol en el moment anterior a la transmissió. I, afirmen que coneixien l'existència d'un crèdit bancari, però que això no significa que coneguessin que els actius estaven sobrevalorats i que la societat es trobava en fallida tècnica.

Tampoc aquests motius poden reeixir. Els recurrents pretenen que el Tribunal Constitucional porti a

terme una nova aplicació i interpretació del dret aplicable. En concret, qüestionen l'anàlisi del tipus penal d'estafa i dels seus elements efectuada pel Tribunal de Corts, en atenció a les circumstàncies concretes del cas, de manera que intenten que es porti a terme una nova valoració probatòria per part d'aquest Tribunal.

Conforme al cànon de constitucionalitat, la selecció i l'aplicació del dret, així com la valoració de la prova són qüestions reservades a la jurisdicció ordinària, sense que aquest Tribunal pugui examinar-ho, excepte en els casos de seleccions, d'aplicacions o de valoracions que siguin contràries a la lògica, a la raó o que siguin inversemblants.

La lectura dels considerants segon a quart contenen un raonament extens, complet i lògic respecte de les raons per les quals no existeix un dol *ex ante* i, per tant, no es reuneix una de les exigències del tipus de l'estafa, la qual cosa també justifica la desestimació d'aquest motiu del recurs.

3.7. Els motius que s'acaben d'exposar fonamenten, atesa la carència manifesta de contingut constitucional, -article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional- la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2026-36-RE interposat per la representació processal dels Srs. Emili Castellà Pla, Joan i M. Cinta Castellà Codorniu, M. Àngels Castellà Pla i Xavier Torrabias Rodas, i, de la societat Adco Consulting, SL contra l'aute del 9 d'abril del 2026, dictat pel Tribunal de Corts.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, a la Secció d'Instrucció 5 de la Batllia, al Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 18 de maig del 2026.

Joan Manel Abril Campoy — President

Pere Pastor Vilanova — Vicepresident

Jean-Yves Caullet — Magistrat

Víctor Torre de Silva López de Letona — Magistrat